

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VIII. Quem effectum habeant Indulgentiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Pontificum eos concedere posse, refert *Collector privilegiorum V. Indulgentiæ quoad seculares 5.* & ex eo *Hieronymus Rodriguez Resol. 77 num. 57.* Neque hujusmodi indulgentiæ sunt revocatae per *Paulum V.* qui revocavit Indulgentias ante illud tempus Regularibus concessas. Nam loquitur de concessis specialiter iisdem Regularibus & immediate per ipsos Pontifices: non autem de privilegio seu facultate concedendi indulgentias, aut de indulgentiis indifferenter concernentibus etiam ceteros Christi Fideles: inter indulgentias porro, quæ concernunt audientes conciones Franciscanorum, quædam dantur per Pontificem, quædam committuntur dandæ per ipsos prædicantes. Et quidem congruit, ut expressè dentur nomine suæ Sanctitatis; immo id necessarium est, juxta quosdam, subintellige, dum tenor Bullæ seu concessionis id exigit.

QUESTIO VIII.

Quem effectum habeant Indulgentiæ?

62.
Indulgentia
habet vim
tollendi po-
enæ purga-
torii.

DICO I. Indulgentiæ habent efficaciam tollendi poenas purgatorii; immo prout de facto conceduntur eas tollunt. Conclusio est certa inter Catholicos. Prima pars patet, ex eo, quod *Sixtus IV.* damnaverit hanc propositionem *Petri Oxoniensis: Papa non potest indulgere alicui vivo poenam purgatorii.* Deinde indulgentiæ conceduntur defunctis, in quibus tamen nihil operari possunt, quàm liberationem à poenis purgatorii: ergo & idem possunt in vivis. Tertiò si per indulgentiam non possent tolli poenæ purgatorii, sed tantum poenitentiae injunctæ in foro sacramentali, ad quid necessarius est thesaurus satisfactionum Christi & Sanctorum? Denique sic indulgentia Fidelibus obesset potius quàm prodesset, dum per eam liberati à poena poenitentiae, quæ ex opere operato magnas deleret poenas, eas relervarent luendas gravissimè in purgatorio. Confirmatur à fortiori ex mox dicendis.

63.
Atque eas
de facto tol-
lunt.

Secunda pars probatur: tum quia iste est sensus Ecclesiæ & Fidelium; immo & ipsorum Pontificum, qui in concessione Indulgentiarum alioquin frustra ad thesaurum Ecclesiæ recurrerent. Ideoque *Bonifacius VIII.* (teste *Glossa in Extrav. Antiquorum, de Penit. & remiss.*) in anno Jubilæi poenitentias sacramentales, saltem ab ipsa luocatione distinctas imponi volebat, eò quod nimirum per hoc tota poena purgatorii deleretur. Idemque manifestum est in Indulgentiis, quas de facto Pontifices concedunt defunctis; ergo similiter censendum est de iis, quas concedunt vivis. Denique si tantum poenitentias tollerent, pa-

rum forent utiles hoc tempore, quo parvæ plerumque injunguntur: immo potius obessent, quàm prodesset. Ut interim non taceam, haud satis apparere, qualiter possint poenitentiae sacramentales directe relaxari per Prælatos Ecclesiæ; cum in tribunali sacramentali sacerdos non habeat superiorem, sed quilibet sit in ordine isto supremus.

DICO II. Per Indulgentias absolute concessas non tantum tollitur poena purgatorii correspondens poenitentiae sacramentali, sed etiam alia. Est communior Doctorum contra *Cajetanum* & alios quosdam. Probatur quia, ut etiam admittit *Cajetanus*, potest Pontifex alias quoque poenas tollere; cum sit par ratio de omnibus, nec alibi inveniat potestas pontificia in hoc restricta: atqui non est ratio cur restringeret suam intentionem; quin potius contrarium indicat, eò ipso quod absolute indulgentias concedit; ergo &c. Confirmatur: quia sæpe conceduntur indulgentiæ multorum millium annorum, & tamen nulli tot annorum poenitentia injungitur. Deinde cum parvæ poenitentiae imponantur, & plerumque expleantur antequam lucremur indulgentias, inutiles forent omnes majores indulgentiæ.

Nec obstat, quod c. *Cum ex eo de Penit. & remiss.* videatur limitari potestas Indulgentium ad concedendum illas tantum de injunctis poenitentiiis. Nam textus ille solum loquitur de Episcopis, adeoque ad summum potestas eorum in hoc limitatur; & quidem solum quoad diem anniversarii dedicationis Ecclesiæ. Immo nec ipsorum potestas ibi restringitur ad relaxandas poenas præcisè correspondetas poenitentiiis injunctis, sed solum ad certum tempus sive magnitudinem indulgentiarum ibidem determinatam. Addunt Plures, quod etiam in formula concedantur Indulgentiæ de injunctis poenitentiiis, id tamen addatur non tam ad restringendum, quàm ad explicandum sive ampliandum, quod etiam de injunctis poenitentiiis: eò quod hoc sit amplius, quàm relaxare alias poenas; adeoque etiam intelligi debeat de poenitentiiis merito injungendis juxta Canones, sive de aliis poenis. Postremum tamen Varii etiam Recentiores negant: sò quod verba Pontificum debeant intelligi in hac materia, ut jacent; nisi aliunde gravis ratio cogat addere aliquid non contentum in textu, qui simpliciter sonat, ut remissio sit de injunctis poenitentiiis. An verò & qualiter Indulgentia tollat obligationem implendi poenitentiam sacramentalem, saltem in quantum est satisfactoria, vide dicta *quest. 4. num. 29. & seq.*

Sed difficultas est, an Indulgentiæ pro defunctis habeant certum & infallibilem effectum: an verò tantum profint secundum modum liberalem & congruam Dei acceptantibus voluntatem, qui frequenter quidem & passim, non tamen semper vel in toto ac-

QUÆSTIO IX.

Quomodo Indulgentia dividatur?

INDULGENTIA I. Dividitur in eam quæ ^{67.} confertur vivis & per modum absolu- ^{Indulgentia} tionis, & in eam quæ defunctis & per mo- ^{alia est con-} dum suffragii. Aliquando etiam conceditur ^{cessa pro vi-} tam pro vivis quàm pro defunctis, ad arbi- ^{vis, alia pro} trium illius qui eas promeretur; ut fit in ^{defunctis,} Bulla *Sixti V.* pro Confraternitate Chor- ^{Hic nequit} digitorum. Doctores tamen notant indul- ^{applicari,} gentiam simpliciter concessam solum pro- ^{nisi expressè} desse vivis, nec posse applicari defunctis, ^{concedatur.} nisi id exprimat. Quemadmodum nec possumus Indulgentias vivis simpliciter cõ- cessas applicare aliis vivis, nisi specialis ad hoc fiat nobis potestas.

Secundò dividitur in Totalem & Par- ^{68.} tialem. Per illam, si causa sit proportionata ^{Alia est im-} remittitur tota pœna ex peccatis condona- ^{torale, alia} tis relicta: per hanc verò aliqua pars pœnæ ^{partialis,} juxta formam concessionis, quæ varia est: aliquando indeterminata; ut quando lu- tranti remittitur quarta vel tertia, vel me- dia pars pœnarum debitarum; tunc enim plus vel minus remittitur, prout quis plu- res vel pauciores habuerit pœnas solvendas. Aliquando verò, & communius, est de- terminata, v. g. quadraginta, centum, mille dierum aut annorum. Quod juxta *Bellarminum, Corduba, Suarez disp. 50. sect. 5. n. 12.* & ^{Quomodo} alios communiter sic intelligitur, ut per ^{explicanda} indulgentiam v. g. unius anni tantum pœnæ ^{sint formu-} persolvendæ in purgatorio remittatur ^{lae, quibus} quantum remitteretur per poenitentiam u- ^{damur in-} nius anni exhibitam secundum rigorem an- ^{dulgentia} tiquorum Canonum: per indulgentiam ^{centum vel} unius quadragenæ aut carenæ tantum re- ^{mille dierum} mittatur, quantum remitteretur, si more ^{aut anno-} antiquo talis poenitentia ageretur, specta- ^{rum.} do præcisè poenitentiam in se voluntariè su- sceptam, præscindendo ab intensione & ser- vore voluntatis. Quia non videtur posse intelligi tempus, quo extenderentur pœnæ purgatorii; cum illæ ad mille vel duo mil- lia annorum non extendantur, quales tamen indulgentiæ subinde conceduntur; cumque pœnæ purgatorii non solum intensione, sed & acerbitate mensurentur.

Quod autem *Soto 4. d. 21. q. 2. art. 1. de* ^{69.} indulgentiis centum aut mille annorum di- ^{Soto insun-} cit, hujusmodi portenta numquam Papam ^{datè contra} concedere cogitasse, satis præfidenter di- ^{tot annorum} ctum videtur, contra varias concessiones, ^{indulgentias} quæ in fide dignorum scriptis referuntur, ^{veluti con-} Et ego ipse vidi nonnullas authenticas Bul- ^{fiat in sur-} las Pontificias debite legalizatas, in quibus ^{git.} millium annorum indulgentiæ exprime- bantur: prout signanter in *Bulla, Dum pra-* ^{cessa, quæ est 20. inter Bullas Leonis X.} *cessa*, quæ est 20. inter Bullas Leonis X. ^{apud Rodriguez,} apud *Rodriguez*, exprimuntur quindecim ^{millia annorum de vera indulgentia. Posse} millia annorum de vera indulgentia. Posse

ceptet: sicut iudex supremus non tenetur acceptare commutationem pœnæ sibi de- bitæ, nisi ad id se promissione aliqua obli- garit; prout videtur non constare in præ- senti, cum verba *Matth. 16.* & alibi videan- tur respicere vivos solvendo super terram. Quare hunc effectum non esse in defunctis infallibilem, uti nec juxta Plures effectum privatorum suffragiorum iis applicatorum, docet, *Caietanus, F. Soto, Cano, Corduba* alique graves auct. es. Contraria tamen opinio est *Dominici Soto, Navarri, Suarez & Recentiorum* velut communiter. Quàm satis probabilem censet *Dicastillo Tract. 9. d. 2. lib. 18.* et si priorem etiam censet pro- babilem. Similiter *Bellarminus l. 1. de Indulg.* *1. 14. neutram*; inquit, *reprobare audeo*, addens sententiam *Caietani* videri valde rationabi- lem, alteram verò admodum piam. Sed *Ar- rigo disp. 28. sect. 1.* asserit posteriorem sen- tentiam esse omnino certam, adducens uni- cum fundamentum (quod & *Poliqui alle- gant*) desumptum ex Bulla *Leonis X. ad Ca- tetanum*, in qua æqualiter & absolute tum vivis tum defunctis promitti videtur libe- ratio à pœnis, dum dicitur, *Omnes tam vivos quam defunctos, qui veraciter omnes Indulgentias hujusmodi consecuti fuerint, à tanta temporali pœna secundum divinam justitiam pro peccatis suis æ- ternalibus debitam liberari, quanta concessa & ac- quiritur Indulgentiæ acquirentis. Et ita (subdit Pon- tificis) ab omnibus teneri & prædicari debere, sub excommunicationis lata sententia pœnâ &c. au- thoritate Apostolicâ decernimus.* Ex quibus ver- bis etiam colligitur Pontificem ibi non tan- tum loqui quasi ex opinione sua privata. Nihilominus ipse *Caietanus* & tot ejus Se- quaces inde non existimarunt prejudicatum esse claræ suæ opinioni; neque alii inde cer- to concluderunt oppositam. Immo Pon- tificis ibi nil quod erat incertum determinat, sed (ut contextus indicat) Cardinalem & Legatum suum de sententia & doctrina ex- plorata Ecclesiæ informat, de vi scilicet in- dulgentiarum sive efficaciâ; cui locus est, et si non infallibiliter & semper effectum illæ obtineant. Unde ita loqui potuisset etiam de suffragiis, quæ pro aliis offerun- tur, & tamen eatenus juxta Plures non ha- bent effectum infallibilem. Quæ expositio confirmatur ex eò, quod *Leo X.* ita loqua- tur ob contrarium dogma *Lutheri*, cujus ar- ticulus, inter alios damnatos ab eodem *Leone X.* in Bulla adversus eumdem *Lutherum*, sic habet: *Indulgentiæ his quæ veraciter eas consequun- tur, non valent ad remissionem pœnæ pro peccatis æternalibus debite apud divinam justitiam.* Ex quo videtur concidere quidquid *Ar rigo* allegat in oppositum, ut ejus dicta insipienti pate- bit. Sufficit igitur, quod modus iste loquen- di faveat sententiæ jam magis receptæ, ta- menti incertæ hæctenus.